

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie z powództwa Z. w Ż.

przeciwko D.

z udziałem G. Ż.

o zawarcie umowy o odprowadzanie ścieków,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 19 listopada 2025 r.

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego i zainteresowanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 października 2022 r., sygn. akt VII AGa 617/22,

- 1. odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2. zasądza od D. na rzecz Z. w Ż. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia D. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**
- 3. zasądza od G. Ż. na rzecz Z. w Ż. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia G. Ż. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 czerwca 2020 r., nr [...], D. (dalej także jako: „pozwany” lub „Skarżący”) działając na podstawie art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 27a ust. 3 pkt 3 oraz art. 27f ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1437 ze zm.; dalej jako: u.z.z.w.) w zw. z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 2056 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku G. Ź. (dalej: „zainteresowany”), nakazał Z. w Ź. (dalej jako: „Z.” lub „powód”) zawarcie umowy z zainteresowanym na odprowadzanie ścieków z nieruchomości położonej na działkach: [...] i [...], M. D., [...] Ź.

Po rozpoznaniu odwołania powoda od ww. decyzji, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z 24 marca 2022 r., XVII AmW 130/20 uchylił zaskarżoną decyzję.

Po rozpoznaniu apelacji powoda i zainteresowanego od powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 10 października 2022 r., VII AGa 617/22: w pkt. 1 oddalił obie apelacje, w pkt. 2 zasądził solidarnie od pozwanego i zainteresowanego na rzecz Z. 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Pismem z 28 grudnia 2022 r. skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł pozwany D., zaskarżając to orzeczenie w części pkt 1 i 2. Skarżący wniósł m.in. o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do pytań:

1. Czy powierzenie zadania własnego gminy, polegającego na zbiorowym odprowadzaniu ścieków, jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu u.z.z.w.?

2. Czy posiadanie zezwolenia, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 u.z.z.w., jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu tej ustawy czy też elementem ładu organizacyjno-prawnego tego przedsiębiorcy?

3. Czy nakazanie zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 u.z.z.w., jest dopuszczalne wyłącznie wobec podmiotu posiadającego zezwolenie na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy, także w przypadku, gdy podmiot ten stanowi spółkę z o.o. utworzoną przez gminę lub do której przystąpiła gmina (spółkę komunalną) i którą gmina ta wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz który spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, opisane w art. 2 pkt 4, pkt 7 i pkt 20 oraz art. 6 ust. 2 ustawy?

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został rozwinięty i uzasadniony na s. 3-7 skargi kasacyjnej.

Pismem z 8 lutego 2023 r. odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanego złożył Z., wnosząc w pierwszej kolejności o: 1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej za złożenie dokumentu pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swego pisma powód zawarł argumentację dotyczącą niezasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (s. 2-10 odpowiedzi na skargę kasacyjną).

Pismem z 11 stycznia 2023 r. skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł także zainteresowany, zaskarżając to orzeczenie w całości. Skarżący wniósł m.in. o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do pytań:

1) czy w świetle dyspozycji przepisów art. 2 pkt 4 u.z.z.w. w zw. a art. 16 ust. 1 u.z.z.w. posiadanie zezwolenia jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu tej ustawy, czy też jest jedynie elementem ładu organizacyjno-prawnego takiego przedsiębiorstwa;

2) czy w świetle dyspozycji art. 6 ust. 2 u.z.z.w. w zw. z art. 2 pkt 7 u.z.z.w. można odmówić zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została już przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie takiej umowy, czy też w sytuacji, w której nieruchomość wspomnianej osoby, zgodnie z dyspozycją art. 15 ust. 4 u.z.z.w., została przyłączona do sieci, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie może zaniechać realizacji obowiązku wskazanego w art. 6 ust. 2 u.z.z.w.

Pismem z 10 marca 2023 r. odpowiedź na skargę kasacyjną zainteresowanego złożył Z., wnosząc w pierwszej kolejności o: 1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej zainteresowanego do rozpoznania, 2. zasądzenie od zainteresowanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej za złożenie dokumentu pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swego pisma powód zawarł argumentację dotyczącą niezasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (s. 2-8 odpowiedzi na skargę kasacyjną).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarówno skarga kasacyjna pozwanego, jak i zainteresowanego nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia ich do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W niniejszej sprawie zarówno pozwany, jak i zainteresowany oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 kwietnia 2022 r., I NSK 23/21, istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest

zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06).

Nie budzi też najmniejszych wątpliwości, że przedkładane zagadnienie prawne musi być aktualne, tj. musi budzić wątpliwości interpretacyjne w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy o zasadności (lub braku zasadności) przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przenosząc powyższe ustalenia na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że zarówno pozwany, jak i zainteresowany sformułowali łącznie pięć pytań, które dotyczą podobnego problemu, przy czym na część z nich Sąd Najwyższy udzielił już odpowiedzi w uchwale z 13 września 2023 r., I NZP 3/22, zaś pozostała część nie ma bezpośredniego związku z istotą sprawy i nie wpływa na jej rozstrzygnięcie.

Wyżej wymieniona uchwała Sądu Najwyższego otrzymała następujące brzmienie:

„1) W sytuacji, w której nie jest możliwe przypisanie statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego gminie, dopuszczalne jest nakazanie zawarcia umowy o odprowadzenie ścieków podmiotowi stanowiącemu spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością utworzoną przez gminę lub spółkę do której przystąpiła kolejna gmina (spółkę komunalną) i którą gmina wyposażyla w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz która spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, pomimo że spółka ta nie posiada zezwolenia, o jakim mowa art. 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym

zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 2028).

2) Rozstrzygnięcie w sprawie spornej dotyczącej odmowy zawarcia umowy o odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028) powinno zawierać istotne elementy umowy określone w art. 6 ust. 3 tej ustawy.”.

Następnie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały omówił szeroko swoje stanowisko. Przykładowo wskazał, że: „zważywszy zatem na cel wprowadzenia do u.z.z.w. regulacji rozstrzygania sporów związanych z odmową zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, tj. ochronę odbiorców usług, jak też mając na uwadze wzgląd praktyczny, tylko bowiem uznanie, iż organ regulacyjny ma uprawnienie do kształtowania treści umowy, którą mają zawrzeć strony, prowadzi do zlikwidowania sporu między nimi, zasadnym jest uznanie, iż decyzja rozstrzygająca sprawę sporną dotyczącą odmowy zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków przez nakazanie zawarcia takiej umowy powinna zawierać istotne elementy tej umowy określone w art. 6 ust. 3 u.z.z.w.” (s. 41 uchwały).

Uchwała została wydana na gruncie stanu faktycznego podobnego do sprawy obecnie rozstrzyganej. Stanowi ona orzeczenie kompleksowe, kończące spory prawne w odniesieniu do wykładni powołanych w niej przepisów. Z kolei pytania zawarte w skardze kasacyjnej, co do których Sąd Najwyższy nie wypowiedział się wprost w uchwale, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i stąd nie mogą stanowić usprawiedliwionej podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skoro przedstawione zagadnienia prawne zostały już zasadniczo wyjaśnione w uchwale Sądu Najwyższego, a część sformułowanych w skardze kasacyjnej pytań nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, to oparcie na ich podstawie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogło przynieść zamierzonego skutku.

Z wszystkich tych powodów orzeczono o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (pkt 1 sentencji postanowienia), a ponadto

rozstrzygnięto o zwrocie kosztów postępowania kasacyjnego (pkt 2 sentencji postanowienia).

sh

[r.g.]